

Frimerke posten

Nr. 3/2018
Posten Norge
Frimerketjenesten

Den Norske Turistforening 150 år

En eventyrlig suksess!

NYE FRIMERKER Side 14

Gunnar Sønsteby 100 år

NYE FRIMERKER Side 8

Fløibanen 100 år

NYE FRIMERKER Side 22

Nye nettsider

Frimerketjenesten har fått nye nettsider.

Her finner du blant annet informasjon om både nye og tidligere frimerkeutgivelser, alle våre produkter og stempler. Du kan også lese Frimerkeposten digitalt.

Sjekk ut de nye sidene på posten.no/frimerker

Kjære kunde!

I juni kan vi presentere tre nye frimerkeutgivelser.

Gunnar Sønsteby ble motstandsmann under andre verdenskrig, etter hvert også svært sentral i motstandsbevegelsen. Etter krigen brukte han mye av sin tid på å reise rundt og fortelle oppvoksede generasjoner om hvor viktig det er med fred. Han var Norges høyest dekorerte borger. Sverre Mørken har gravert det vakre frimerket til Sønstebys 100-årsjubileum.

Den Norske Turistforening er en suksesshistorie. 150 år etter at den ble stiftet opplever foreningen rekordstor pågang av turinteresserte nordmenn, og turnettet er bedre utbygd enn noen gang. Madeleine M. Karlstrøm har designet de fire frimerkene til jubileet. Posten har også laget et eget prestisjehefte til denne utgivelsen.

En av Bergens stoltheter er Fløibanen, som også er en av Norges best besøkte turistattraksjoner. I år er det 100 år siden banen åpnet. Bergens egen designer, Lasse Michelsen, har utformet de to frimerkene som også viser utsikten fra Fløyen.

Vi ønsker alle Frimerkepostens lesere en riktig god sommer!

Vennlig hilsen

Halvor Fasting

Halvor Fasting
direktør

Innhold

**TRISTAN DA
CUNHA-EKSPEDISJONEN**
Side 4

NYE FRIMERKER
Gunnar Sønsteby 100 år
Side 8

Den Norske Turistforening
150 år (med prestisjehefte)
Side 14

Fløibanen 100 år
Side 22

ØRNS SPALTE
Falklandsøyene
Side 34

Posten Norge AS, Frimerketjenesten

Postboks 250
0510 OSLO

Besøksadresse:
Persveien 34/36, 0581 OSLO

E-post:
frimerketjenesten@posten.no
Internett: posten.no/frimerker
Telefon: +47 23 14 78 70
Telefaks: +47 23 14 78 00

Nordea Bank, Oslo
Kontonummer: 6003 06 35097
IBAN-nr.: NO25 6003 06 35097
SWIFT: NDEANOKK

Redaksjon: Arnfinn Skåle (redaktør),
Halvor Fasting, Rune Øyen.

Design: Posten Norge AS
Forsidefoto: © Marius Dalseg Sætre / DNT.
Trykk: Byråservice

35 p: Medisiner Sverre D. Henriksen og assistent Per Ording under arbeid i forskningsstasjonens laboratorium.

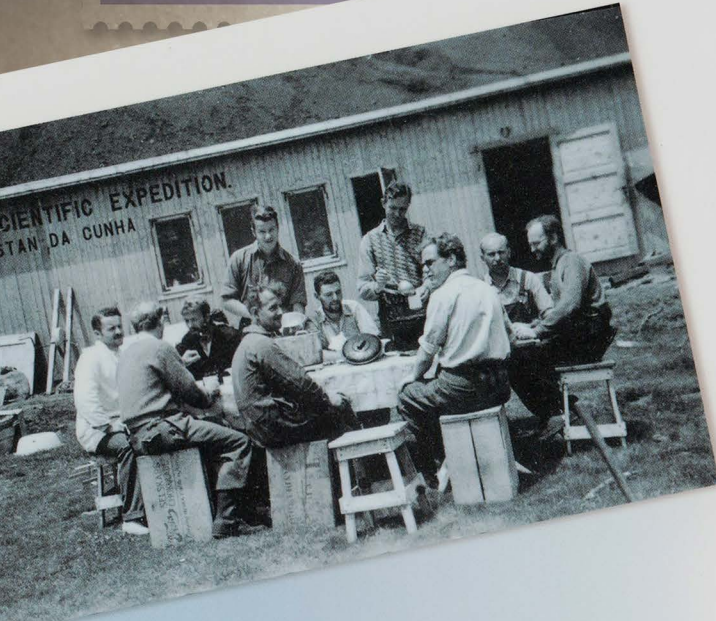
70 p: Landmåler Allan B. Crawford

1 £: Medisiner Sverre Dick Henriksen undersøker tristaniere for tuberkulose

1,50 £: Algolog Egil Baardseth, havzoolog Erling Sivertsen og botanisk assistent Yngvar Hagen på Nightingale Island.

Sverre Dick Henriksen & Per Oeding, Fieldlab

Tristan da Cunha

Norwegian Tristan Expedition

1937-38

2017

Den norske Tristan- ekspedisjonen

Våren 1933 fikk Botanisk museum tilsendt planter fra øygruppen Tristan da Cunha, beliggende mellom Sør-Amerika og sørspissen av Afrika.

Plantene hadde blitt samlet sammen av hvalfangstreder Lars Christensen i løpet av noen få timer, men det var likevel hele tre nye funn i forsendelsen. Interessen for området var vekket! Botaniker Erling Christophersen fikk finansiert en tverrfaglig ekspedisjon på 13 mann med botanikere,

zoolog, geolog, landmåler, sosiolog, medisinere, tannlege, radiotelegrafist og en «altmulig-mann». Målet var å finne det som var å finne!

Den ensomme øy

30. september 1937 reiste ekspedisjonen fra Sandefjord via Cape Town med 100 tonn sirlig ned-

Kjøp frimerkene

Posten på Tristan da Cunha ga i 2017 ut en serie på fire frimerker til 80-årsjubileet for den norske ekspedisjonen. Vi tilbyr frimerkene og førstedagsbrevet for kun kr 139. Antallet er begrenset.

Benytt bestillingskupongen eller bestill i vår nettbutikk:
posten.no/frimerkebutikken

Få mer informasjon om frimerker fra Tristan da Cunha her: www.tristandc.com/po/stamps201714.php

pakket bagasje. 7. desember kom de omsider i land på Tristan da Cunha. Øya var da befolket av en liten koloni på kun 188 personer. Ingen annen bebodd øy i verden ligger så langt unna andre bebodde landområder, så den har naturlig nok fått kallenavnet «Den ensomme øy».

Oppdagelser

I tillegg til øygruppas interessante natur var også befolkningen avgjort verdt et studium - tristanittene var usedvanlig fredelige og friske, med ekstraordinært sterke tenner.

Den tverrfaglige ekspedisjonen fikk etter ankomsten satt opp en forskningsstasjon og startet undersøkelsene sine. Fire måneders innsats med blant annet å kartlegge øygruppas flora og fauna ga resultater: 97 dyrearter og 150 plantearter var nye for vitenskapen. Det Norske Videnskaps Akademi har siden utgitt over 50 avhandlinger innenfor ekspedisjonens forskjellige fagområder. 23. april 1938 var ekspedisjonen tilbake i Sandefjord.

KILDE: MUV.UIO.NO

Foto: © NASA/ASTER volcano archive [public domain], via Wikimedia Commons

1. Tristans første merke | 2. Potetmerke

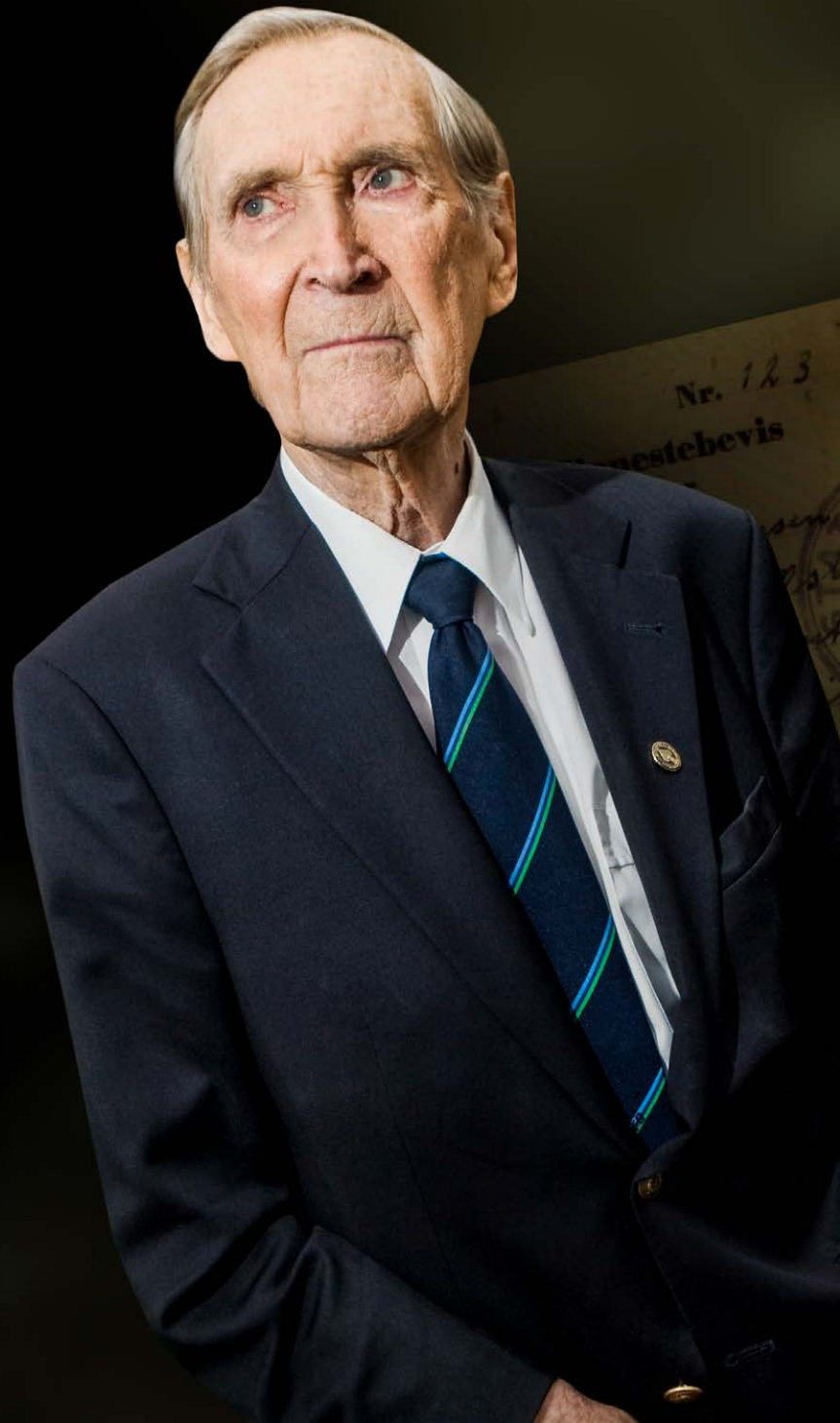
DELTAKERNE

Ekspedisjonens deltakere var botaniker og ekspedisjonsleder Erling Christophersen, algolog Egil Baardseth, landmåler Alan B. Crawford, geolog Jacobus Charles Dunne, radiotelegrafist Ragnar Eggesvik, Landzoolog Yngvar hagen, medisiner Sverre Dick Henriksen, botanisk assistent Yngvar Mejland, sosiolog Petter A. Munch, medisinsk assistent Per Ording, havzoolog Erling Sivertsen, tannlege Reidar Sognnæs og altnuligmann Sevrin Skjelten.

PORTO: 4 POTETER

POTETFRIMERKE: Landmåleren på den norske ekspedisjonen, Allan B. Crawford, var mer enn «bare» landmåler. På et senere besøk til øya som meteorolog forsto han at det var en etterspørsel etter frimerker fra den såkalt mest ensomme bebodde øya i verden. Sammen med en kollega bestemte han seg derfor for å produsere et «frimerke» som øyboerne kunne frankere sine brev med. Øyboerne hadde ingen penger, så det ville ikke være mulig for dem å kjøpe frimerkene. De hadde imidlertid i løpet av 2. verdenskrig brukt poteter som lokal valuta. Den mest brukte portoen var 4 poteter, som tilsvarte 1 penny (1d).

Potetfrimerket ble raskt berømt som en souvenir for forbipasserende skip og samlere over hele verden. Merkedesignen ble i 1946 brukt som en del av en søknad om egne frimerker for Tristan da Cunha, men søknaden ble avslått av den britiske «Postmaster general». Først i 1952 kom det egne frimerker, da med øyas navn overtrykt på frimerker fra St. Helena.

Nr. 24

Ved dåpen fikk han navnet Gunnar Frithjof Thurmann Sønsteby, men valgte en gang etter krigen å slette mellomnavnene.

Gunnar Sønsteby ble født på Rjukan i Tinn kommune 11. januar 1918. Han vokste opp i et lagdelt samfunn som etter hvert kjente sterkt på konjunkturedgangen ute i Europa. Likevel var Gunnar blant dem som fikk utdanning og kunne avlegge eksamen artium på Rjukan i 1937. Deretter ble det Otto Treiders handelskole i Oslo. Verneplikten ble avtjent i HM Kongens Garde fra sommeren 1938 til dagen før sin 21 årsdag.

Politisk bevisst

Med litt arbeid som bokholderi-assistent begynte Gunnar å studere sosialøkonomi og

kom snart med i et studentmiljø knyttet til studenthytta i Nordmarka. Gjennom sin oppvekst på Rjukan var han meget bevisst på farene ved den voksende nazismen i Tyskland. Arbeidersønnen var aldri i tvil om sitt ståsted. En holdning han delte med de fleste av sine skolekamerater og senere studie-kamerater. En spesiell bok kom til å bety mye for hans holdninger, Wolfgang Langhofs «Die Moorsoldaten».

Motstand

Våren 1940 fikk Gunnar arbeid som revisorassistent i Gjensidige. Karrieren ble kort. Da krigen kom til Norge kunne han med

T.v.: Bilde av Gunnar Sønsteby ved Hjemmefrontsmuseet, tatt i forbindelse med ny bok om hans liv og virke.

Foto : © Olav Hasselknippe / Aftenposten / NTB scanpix.

T.h.: Dette bildet av Sønsteby skal være tatt våren 1942. Foto : © Norges hjemmefrontsmuseum

---

Da krigen kom til Norge kunne Gunnar med egne øyne se tyske tropper marsjere ned Karl Johans gate.

egne øyne se tyske tropper marsjere ned Karl Johans gate. (Situasjonen er udødeliggjort med Per Ungs skulptur på samme sted.) Han sluttet seg straks til styrkene i Nordmarka som forsøkte å demme opp for tyskerne, men etter noen uker i felt var det i første omgang over. Etter noen uker på sykehus med lungebetennelse gikk veien inn i illegalitet. Studentmiljøet fra Nordmarka ble en fruktbar grobunn for flere former for motstandsaktivitet. «Vi vil oss

et land» var en av de tidlige illegale avisene, og Gunnar var involvert i produksjonen sammen med bl.a. Max Manus og Kolbein Lauring.

Kjakan

Herfra utviklet det seg raskt for Gunnar. Hans videre krigsinnsats har han selv beskrevet i boka Rapport fra «Nr.24» som utkom første gang i 1960. I løpet av krigen hadde Gunnar Sønsteby et stort antall identiteter. Blant de

mest kjente er «Nr.24» og «Erling Fjeld», men også f.eks. «Gunnar Lier» som han selv mente klang godt på engelsk. Kallenavnet «Kjakan» ble brukt mellom venner. Gunnar fungerte som kurér, arbeidet for britene via Stockholm og ble etter hvert SOE-agent i Norwegian Independent Company No 1, mer kjent som Kompani Linge.

Høyest dekorert

Som sjef for «Oslo-gjengen» fikk Gunnar ved frigjøringen

ansvaret for kongens sikkerhet. Høsten 1945 gikk veien vestover. Et kurs ved Harvard School of Business Administration ga ham en formalisert og særdeles viktig inngangsbillett for en senere livslang karriere i forretningslivet.

Gunnar Sønstebys navn er også sterkt knyttet til arbeidet for krigsinvalider og veteraner. Han mottok en rekke dekorasjoner og æresbevisninger. Han var landets høyest dekorerte

krigsveteran og den eneste som ble tildelt «Krigskorset med sverd og to sverd». Hele livet hadde han nær tilknytning til Forsvaret, og minnes på Akershus festning med en egen utstilling i huset der han hadde sitt siste kontor. Da Forsvarets Hederskors ble innstiftet i 2012, var Gunnar første mottaker.

TEKST: IVAR KRAGLUND, SJEF
HJEMMEFRONTMUSEET

NK 1985

I bakgrunnen: Foto av Karl Johans gate i april dagene 1940. Sønsteby med sin sykkel på venstre side. På merkets høyre side et av Sønstebys falske pass og Krigskorset.

I forgrunnen: Portrettet tatt foran Møllergata 19 i Oslo 8. mai 1945. Legg merke til at portoen er den samme som et av Sønstebys dekknavn.

Gunnar Sønsteby 100 år

◀ Førstedagsbrev kr 24,-

Nr. 24
OSLO 15.06.2018

▲ Førstedagsstempel

Nummer:	NK 1985
Motiv:	Portrett
Kunstner og gravør:	Sverre Morken
Foto:	Portrett, pass og Krigskorset: © Norsk Hjemmefrontmuseum Karl Johans gate: © Ukjent / NTB Scanpix
Verdier:	Kr 24,00
Type:	Ark à 50 frimerker
Opplag:	200 000 frimerker
Trykk:	Ståltrykk/offset fra Joh. Enschedé Security Print, Nederland

Dato: 15.6.2018

◀ Gullbrev kr 99,-

▲ Samlersett kr 71,-

Salgspriser

Førstedagsbrev:	kr 31,-
Presentasjonsfolder:	kr 40,-
Samlersett:	kr 71,-
Gullbrev:	kr 99,-
Maksimumkort:	kr 31,-

Alltid på tur

- Lad oss gjøre det let og billigt, at riktig mange kan komme og se, hva der er stort og vakkert i vort land.

DNTs stifter Thomas Heftye skjønnte det tidlig. Norges natur og storslåtte opplevelser måtte tilgjengeliggjøres for flere, på en enklere og rimeligere måte. Hans visjon om et friluftsliv for alle er fremdeles DNTs rettesnor - 150 år etter.

Hele landet

DNTs 57 foreninger landet over tilbyr i dag turer og aktiviteter for alle: Fra mennesker som har funksjonsnedsettelse til de mest aktive fjellsportutøverne. DNT ung har vokst til å bli en

av landets største ungdomsorganisasjoner med 40 000 medlemmer mellom 13 og 26 år. Barnas Turlag finnes over 220 steder i hele landet og tilbyr alt fra trilletur til hyttetur, kveldsmattur og flaggermussafari.

Eventyrlig vekst

DNT er en suksesshistorie, men det var ingen selvfølge da foreningen ble stiftet 21. januar 1868. På 1800-tallet var det få forunt å oppleve naturen slik Thomas Heftye kunne. Det var først og fremst eliten som

---

Derfor var det først etter at åttetimersdagen ble innført tidlig på 1900-tallet at foreningen utviklet seg til å bli den folkebevegelsen den er i dag.

hadde privilegiet å kunne nyte naturen i fritiden. Derfor var det først etter at åttetimersdagen ble innført tidlig på 1900-tallet at foreningen utviklet seg til å bli den folkebevegelsen den er i dag. I 1868 hadde foreningen 223 medlemmer. 150 år senere er tallet 308 000.

Frivillige

Denne veksten er bygget på ren entusiasme og hardt arbeid fra foreningens frivillige. I fjor la de ned over 750 000 dugnadstimer i vedlikeholdet av totalt 22 000 kilometer med stier og over 540 hytter. De merkede stiene og kvistede løypene danner en

unik turinfrastruktur fra nord til sør, tilgjengelig for alle. Hyttene er fordelt over hele Norge, i nærområdene, ved kysten og langt til fjells. Alle står der som trygge garantister for rast, ly, hygge og overnatting. I tillegg arrangerer de turer og aktiviteter som får over en million mennesker med ut på tur.

Der du bor

Fra 1868 og til i dag har DNT blitt en organisasjon av 57 medlemsforeninger med tilknyttede lokallag. DNT startet i Jotunheimen, men i dag arbeider de også svært aktivt i nærområdene

Foto: © Maritus Dalseng Saetre / DNT.

der folk bor. Nærturene er det mange av, og de er det stort sett gratis å være med på. Det du får igjen, er frisk luft, bevegelse og en sosial stund sammen med andre turglade.

DNT har siden starten arbeidet for å fremme et enkelt, aktivt, allsidig og miljøvennlig friluftsliv og for å bevare natur og kulturverdier. Ved å inspirere til turglede vil de gjøre deg glad i naturen. Norsk natur er unik, sårbar og trenger vår beskyttelse.

KILDE: DEN NORSKE TURIST-FORENING

NK 1986
Kajakkpaddling i Vesterålen.

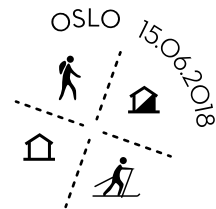

NK 1987
Vandrerne på vei mot Fannaråki.

Den Norske Turistforening 150 år

◀ Førstedagsbrev kr 74,-

▲ Førstedagsstempel

- Nummer:** NK 1986-1989
Motiv: Kajakk i Vesterålen, På vei mot Fannaråki, Gråhøgda på Venabygdjellet, Svartvassbu i Møre og Romsdal.
Design: Madeleine M. Karlstrøm
Foto: © Juel Victor Løkstad Grande (Vesterålen), Madeleine M. Karlstrøm (Fannaråki, Svartvassbu), Marius Dalseg Sætre (Gråhøgdbu)
Verdier: Innland (kr 14,00) x2 - Europa (kr 18,00) x2
Type: Hefter à 10 frimerker
Opplag: 580 000 av hvert frimerke
Trykk: Offset fra Joh. Enschedé Security Print, Nederland

NK 1988
Gråhøgda på Venabygdsfjellet.

NK 1989
Svartvassbu i Møre og Romsdal.

Dato: 15.6.2018

◀ Gullbrev kr 99,-

▲ Samlersett kr 151,-

Salgspriser

- Førstedagsbrev: kr 71,-
- Presentasjonsfolder: kr 80,-
- Samlersett: kr 151,-
- Gullbrev: kr 99,-
- Sett 4 maksimumkort: kr 92,-

Nytt prestisjehefte:

Den Norske Turistforening 150 år

Årets prestisjehefte handler om en av vår tids største suksesser.

Den Norske Turistforening (DNT) opplever en eventyrlig pågang av turinteresserte nordmenn. Fra 223 medlemmer i stiftelsesåret 1868 har organisasjonen nå 308 000 medlemmer. Historien om DNT kan du lese i årets prestisjehefte. Heftet er fylt med vakre naturbilder.

Kun i prestisjeheftet

Madeleine M. Karlstrøm er designer bak de fire frimerkene med motiver fra norsk natur. Frimerkene utgis i frimerkehefter på selvklebende papir. I prestisjeheftet er de trykt på gummiert papir. Denne varianten får du kun i prestisjeheftet.

Begrenset opplag

Prestisjeheftet er kun trykt i 3000 eksemplarer.

Pris kr 179,-

Bestill på posten.no/frimerkebutikken
eller på vedlagte kupong.

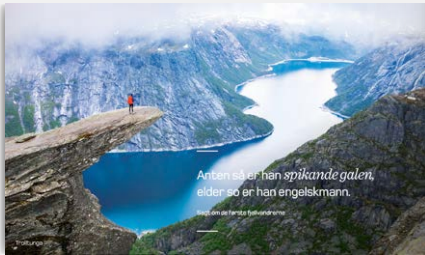

Lad oss gjøre det let og billigt, at rigtig mange kan komme og se, *hva der er stort og vakker* i vort land.

Thomas Hefføye, DN's stiftet

Siden Thomas Hefføye stiftet foreningen 23. januar 1863 har dette statset vært en nettsponsor for Den Norske Turistforening.

Herman, For Datt

Anten så er han *spikande galen*, eller så er han engelskmann.

Stig, den de fjerde forhandlere

© Kulturby

De første vandrere

Etter bruddet med Danmark i 1814 vokst, en ny regional bevissthet i Norge. Vitenskapsmenn og kunstnere fant veien rundt i nordlig fjorder, fjell og daler - gripet av oppdøbbelsesbegær og romantikkens naturbegjærning. Engelske turister var blant de første fjellvandrere, anten er han spikande galen, eller så er han engelskmann. Vder et gammelt ordtak som sier mye om synet på årlige reiser, dessuten om hvor de første turistene kom fra.

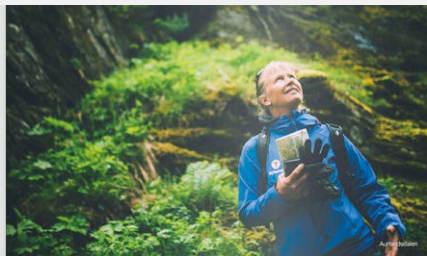
Kamilla, Guller

Solveig, Skar

...vi må opp i *minst 20 000*, og det er min faste overbevisning at vi kan nå det tall meget snart hvis vi bare manntjevt vil det.

Doktor A. Bjørtnes i DN's Arkiv for 1932

Arne, Skar

Nordmenns *samme religion* er naturen. Våre guder heter Fjellet, Vidda og Havet.

Johan Gullung

© Kamilla, Skar

Trond, den, Skar

Fløibanen 100 år

Fløibanen i Bergen er en av Norges mest populære turistattraksjoner, med nesten 1,9 millioner passasjerer årlig.

Allerede i 1895 luftet bergenseren og stortingsmannen John Lund ideen om et transportmiddel til Fløyen. Bystyret godkjente prosjektet under forutsetning av det skulle bygges en elektrisk drevet «taugbane». Mot en årlig avgift sa kommunen seg villig til å avstå en fire meter bred trasé i nevnte område. Regjeringen bifalt beslutningen, men man klarte ikke å skaffe nødvendig kapital, og dermed ble prosjektet skrinlagt.

På'an igjen

Ideen ble tatt opp igjen i 1907. Kabelbaneprosjektet i Bergen ble snart kjent over hele verden, og europeiske aviser hadde oppslag om planene. Høsten 1914

kom arbeidet med Fløibanen endelig i gang. Arbeidet var beregnet til å ta mellom et og halvannet år, men på grunn av første verdenskrig og den påfølgende vareknappheten gikk det mye lengre tid. Fløibanen ble åpnet 15.januar 1918.

Vognene

Fløibanens første vogner fikk sin henholdsvis røde og blå farge tidlig på 50-tallet, og i 1954 ble de første vognsettene skiftet ut. Vognunderstellene som nå ble installert kom fra Sveits, og vognene kunne ta 80 passasjerer. Fra nå av ble maskinen styrt fra førerplassen i vognene. Tidligere var det en maskinist på Fløyen som stod

503 Bergen. Utsikt fra Fløibanen

i kontakt med vognførerne ved hjelp av en signalstav som vognføreren stakk ut av vinduet og opp til en signaltråd. Neste vognsett kom på plass i 1974. Også disse nye vognene hadde plass til 80 passasjerer, og var av sveitsisk fabrikat.

Fornyelse

Høsten 2002 holdt Fløibanen stengt i syv uker for å foreta den mest omfattende ombyggingen i banens historie. En total fornyelse av både vogner, skinnegang, maskineri, stasjoner og billetteringssystem

ble gjennomført. Hver vogn har nå plass til 100 passasjerer. Det ble innført elektronisk billetteringssystem og porter på alle stasjonene. Vognene har fått en moderne og samtidig klassisk utforming med større glassflater, bedre komfort og enda bedre utsikt for passasjerene.

Godt besøk

Passasjertallet har økt jevnt og trutt de siste årene, og ligger nå på ca. 1,7 millioner påstigninger pr år. Fløibanen har gått fra å være en transportbedrift til å bli viktig aktør i

Foto: tvc © Fløibanen, L.h.: © Merit Hommedal / NTB scannpix

en voksende reiselivs- og opplevelsesnæring.

Sikkerhet er første prioritet

Sikkerheten har alltid stått i fokus ved Fløibanen. Årlig kontroll fra Taubanetilsynet omfatter bremseprøver, kabelkontroll og generell kontroll. Et svært omfattende bremsesystem sørger for at vognene straks stopper ved eventuelle uregelmessigheter.

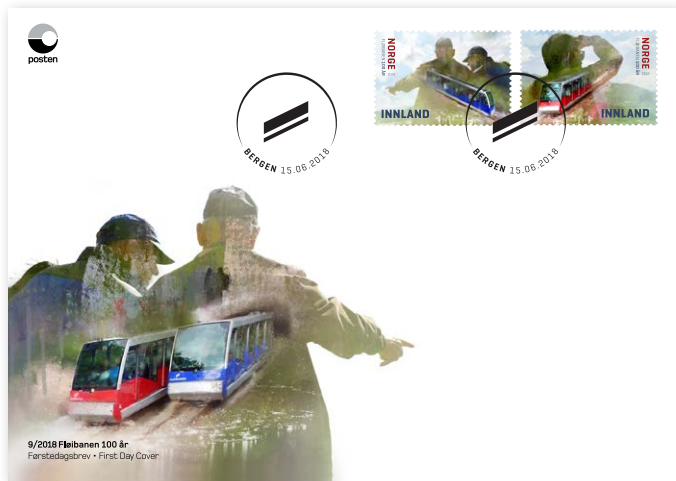
KILDE: FLOYEN.NO

FAKTA OM FLØIBANEN

- Offisielt åpnet 15. januar 1918.
- Arbeidet med å bygge banen begynte høsten 1914. Banen var klar til oppstart i januar 1918. Fløibanens øvre stasjon ligger 320 m.o.h.
- Høydeforskjellen mellom nedre og øvre stasjon er 302 meter.
- Fløibanens trasé har en lengde på 848 meter med en stigning som øker fra 15 grader til 26 grader på det bratteste.
- To vogner, Rødhette og Blåmann, som hver er sertifisert for 100 passasjerer, kjører mellom sentrum og Fløyen hver dag hele året.
- Fløibanen kjører i en fart av 4,0 m/sek. Turen tar 5 – 8 minutter.

Fløibanen 100 år

◀ Førstedagsbrev kr 25,-

▲ Førstedagsstempel

Nummer: NK 1990-1991
Motiv: «Blåmann» og «Rødhetta»
Design: Lasse Michelsen
Foto: © Lasse Michelsen
Verdier: Innland (kr 14,00)x2
Type: Pull à 100 frimerker
Opplag: 1 080 000 av hvert frimerke
Trykk: Offset fra Joh. Enschedé Security Print, Nederland

NK 1990

Vognen «Blåmann» og turister som ser utover Bergen

NK 1991

Vognen «Rødhette» og turist som nyter utsikten fra Fløyen

Dato: 15.6.2018

◀ Gullbrev kr 99,-

▲ Samlersett kr 79,-

Salgspriser

Førstedagsbrev:	kr 35,-
Presentasjonsfolder:	kr 44,-
Samlersett:	kr 79,-
Gullbrev:	kr 99,-
Sett 2 maksimumkort:	kr 42,-

Typisk norsk å gå på tur

Åtte av ti nordmenn elsker å gå i skog og fjell. I begynnelsen var det forbeholdt de rike.

Jeg liker å undersøke tings opprinnelse, vite hvorfor og hvordan noe kunne skje. Nå feirer DNT 150 år, og jeg ser for meg to fotografier. Det ene er på nettsiden deres, og illustrerer foreningens tidlige historie: Velstående fotturister i munter passiar utenfor Røisheim skysstasjon. Mennene i dress og med vandrestav i hånda, kvinnene i fotside kjoler med korsett under og sammenlått paraply (!) i hånda.

Det andre henger i barndoms-hjemmet mitt, og er tatt tjuve år senere. Den unge mannen har arbeidsskjorte og et alvorlig blikk under sixpencen. I hånda holder han en klepp. Kvinnen, noen år eldre, har hoftelang jakke med pelskant, bøttehatt og sigarettmunnstykke i hånda. Mellom dem på naustveggen

henger en 25 kilos laks. Hun var i følget til en engelsk adelsmann som ferierte ved ei nordlig lakseelv tidlig på 1900-tallet. De såkalte lakselordene kom med de første utenlandske turistbåtene til Norge. De kom om våren for å vente på at atlantehavslaksen skulle vandre hjem til sin barndoms elv, og ble gjerne slik at de fikk med seg elgjakta på høsten. Den unge mannen var min oldefar. Han kunne ikke språket, men kjente elva svært godt, og ble en ettertraktet roer for engelskmennene. Om begge fotografiene kan jeg si: Det var sikkert en fin tur, men jeg er glad turantrekket av 2018 er av en ganske annen beskaftenhet, og ikke minst komfort.

Åtte av ti nordmenn elsker å gå i naturen, ifølge SSB. Personlig elsker jeg å gjøre det etter

Turistforeningens merkede stier. Vi kan bli så digitale vi bare vil, ingen ting slår friheten det gir å bare gå etter røde T-er, ringer eller flekker. En trygghet og følelse av gjenkjennelse som er ubetalelig, og som er nøkkelen til marka og fjellet for svært mange. I dag må du heldigvis ikke være rik for å gå på tur.

Hege Grubben

Hege er utdannet journalist og jobber som kommunikasjons-sjef i Posten Norge. Opprinnelig mosjøværing, men bor i Oslo. Hege ser med skråblikk på våre frimerkeutgivelser.

Noen du mangler?

Vi hjelper deg med å komplettere din Norgessamling, og viser deg hvor i Norgesalbumet frimerkene skal stå.

I denne utgaven av Frimerkeposten tilbyr vi frimerker fra perioden 1914-1929, de tre eneste luftpostfrimerkene som har vært utgitt samt den aller første serien med tjenestemerker. Frimerkene har plass på sidene 11 og 12-25 i Leuchtturms Norgesalbum, mens albumarkene for tjenestemerker står bakerst i albumets bind I.

For å gjøre det enkelt, har vi avbildet albumsidene med frimerker. På bildet har vi gitt hvert frimerke et nummer som du vil finne igjen på bestillingskupongen i bladet. På denne måten kan du være trygg på at frimerkene settes på rett sted i albumet.

Noen av frimerkene har vi kun i et begrenset antall, og må derfor ta forbehold om at vi kan bli raskt utsolgt.

Bestill på posten.no/frimerkebutikken eller på vedlagte kupong.

NORGE

1922/29

Provisjoner — Provisional Overprints

brunrødt / brown-rose

gullgrøn / brownish green / brunrødt

rødt / dull red

rosa / rose

gulgrønn / yellow-green

brun / brown

rødt / red-rose

rødt blå / dull blue

mørk blå / dark blue

karmosin / carmine-brown

orangerød / orange-rose

blått / dark blue

rødt / dull red

rødt / dull red

rosa / rose

brun / orange / brunrødt orange

1929 Provisorisk utgave

1	NK 163 b	1 øre brunoliven	5,-
2	NK 163 a	1 øre grønnoliven	130,-
3	NK 164 b	4 øre matt lilla	5,-
4	NK 164 a	4 øre lilla	10,-
5	NK 165	10 øre	35,-
6	NK 166	15 øre	40,-
7	NK 167	20 øre	40,-
8	NK 168 b	40 øre matt blå	40,-
9	NK 168 a	40 øre mørk blå	180,-
10	NK 169 X	50 øre, liggende vm.	210,-
10	NK 169 Y	50 øre, stående vm.	230,-
11	NK 170	kr 1,00	65,-
12	NK 171	kr 2,00	70,-

1922 Provisorisk utgave

13	NK 117 ax	5 på 25 øre matt lilla, hvitt papir	75,-
		- samme, stemplet	35,-
14	NK 117 ay	5 på 25 øre matt lilla, gullig papir	130,-
15	NK 117 b	5 på 25 øre lilla	10,-

1922 Provisorisk utgave

16	NK 176	14 øre på 2 skilling	50,-
----	--------	----------------------	------

1914 Grunnloven 100 år

17	NK 114	5 øre	40,-
		- samme, stemplet	5,-
18	NK 115	10 øre	230,-
		- samme, stemplet	5,-
19	NK 116	20 øre	325,-
		- samme, stemplet	85,-

1927 Luftpost I

20	NK 155 I	45 øre, svak rammelinje	1 250,-
		- samme, stemplet	70,-
21	NK 155 II	45 øre, tydelig rammelinje	175,-

1937 Luftpost II m/ vanmerke

22	NK 212	45 øre	30,-
----	--------	--------	------

1941 Luftpost II u/ vanmerke

23	NK 253	45 øre	10,-
----	--------	--------	------

1925 Norges overtagelse av Svalbard

24	NK 137	10 øre	130,-
25	NK 138	15 øre	115,-
26	NK 139	20 øre	200,-
27	NK 140	45 øre	130,-

1925 Roald Amundsens polflyging

28	NK 130	2 øre	20,-
		- samme, stemplet	25,-
29	NK 131	3 øre	45,-
		- samme, stemplet	40,-
30	NK 132	5 øre	230,-
		- samme, stemplet	130,-
31	NK 133	10 øre	300,-
		- samme, stemplet	290,-
32	NK 134	15 øre	270,-
		- samme, stemplet	230,-
33	NK 135	20 øre	270,-
		- samme, stemplet	250,-
34	NK 136	25 øre	60,-
		- samme, stemplet	50,-

NORGE

1914

17

18

19

Luftpost — Airmail

1927

Sluk samletype — Thin broken translines

20

1934

Tykk samletype — Thick clear translines

21

1937

Med vannmerke — With watermark

22

1941

Uten vannmerke — Without watermark

23

1925

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

HISTORIEN OM TJENESTEMERKER

EGET MERKE: Ved lov av 26. juni 1925 ble portofriheten for visse sendinger opphevet. Loven trådte i kraft 1. januar 1926, og fra samme dato kunne tjenestemerker benyttes på Statens og kommunenes postsendinger. Tjenestemerkene ble ikke solgt, men utlevert ved postkontorene mot rekvisisjon.

Det var fra starten av ikke noe krav om at tjenestemerker måtte benyttes. De kunne kun brukes innenlands til vanlige brev, kort og korsbåndsendinger. Bestemmelsene om hvilke etater som kunne benytte tjenestemerker og til hvilke type sendinger, ble ved flere anledninger endret. I perioden 1930-1933 kunne for eksempel tjenestemerker ikke benyttes på Statens post. Staten benyttet da vanlige frimerker, og for å hindre misbruk gjennomhullet enkelte statsinstitusjoner sine frimerker. Ordningen med tjenestemerker opphørte fra 1. april 1983, men merkene var fremdeles frankeringsgyldige i en overgangsperiode på to år.

Tjenestemerkene er lett gjenkjennelige ved at de mangler landsnavn. De har Norges riksvåpen som motiv, og er påført teksten «Tjenestefrimerke», «Offentlig sak» eller forkortelsene «O.S.» eller «Off. sak». Eneste unntak er utgaven fra perioden 1942-1944, som bærer landsnavnet NORGE og har Nasjonal Samlings partiemblem – «Solkorset» - som motiv.

KILDE: NORGESKATALOGEN

1926 Tjenestemerker

35	T 1 a	5 øre lilla	65,-
36	T 1 b	5 øre brunlig lilla	25,-
37	T 2	10 øre	6,-
38	T 3	15 øre	35,-
39	T 4	20 øre	6,-
40	T 5	30 øre	60,-
41	T 6 a	40 øre blå	200,-
42	T 6 b	40 øre grønnlig blå	*
43	T 6 c	40 øre ultramarin	75,-
44	T 7	60 øre	90,-

1929 Provisorisk utgave

45	NK 8 a	2 på 5 øre lilla	50,-
46	NK 8 b	2 på 5 øre brunlig lilla	10,-

* For tiden ikke på lager

NORGE

Tjenestemerker — Official Stamps

1926

35

lila / lilac

36

brunlig lila / brownish lilac

37

38

39

40

41

blå / blue

42

gråbrunlig blå / greyish blue

43

ultramarin / ultramarine

44

1929

45

lila / lilac

46

brunlig lila / brownish lilac

1. Det tidligste brevet vi kjenner fra Falklandsøyene, fra 4. januar 1869. Nede til venstre guvernør W. Robinsons initialer. | 2. De tre første frimerkene fra 1878/79. | 3. Hele serien 1896 på rekommandert, omadressert brev fra agenten for det tyske rederiet «KOSMOS» i Port Stanley.

Ensomt i Syd-Atlanteren

Falklandsøyene har en lang og konfliktfylt historie preget av ulike staters ønske om herredømme over øyene.

På kart fra 1500-tallet finnes noen øyer tegnet inn i det aktuelle sjøområdet, og det kan godt tenkes at både Ferdinand Magellan (1480-1521) og Amerigo Vespucci (1454-1512) så øyene på sine reiser.

Engelskmenn og franskmenn

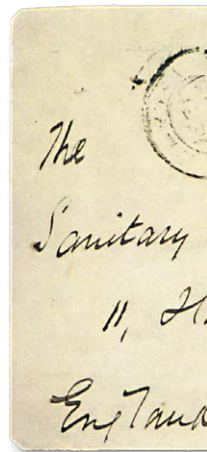
Den tidligste, sikre observasjonen ble gjort av kapteinen på fartøyet «Desire» 14. august 1592. I 1690 ble marinekaptein John Strong den første som gikk i land på øyene. Han ga farvannet mellom de to hovedøyene navnet «Falkland Channel» etter Anthony Cary, femte vicomte av Falkland, som hadde finansiert ekspedisjonen. I 1764 etablerte franskmannen Louis Antoine de Bougainville bosetningen Port St. Louis på Øst-Falkland.

Han kalte øyene Iles Malouines etter havnebyen Saint-Malo i det franske Bretagne, og herfra kommer øyenes spanske navn «Islas Malvinas».

Spanske protester

I 1765 gikk engelskmannen John Byron i land på øya i nordvest som i dag heter Saunders Island. I tillegg til den franske bosetningen på Øst-Falkland etablerte John MacBride i 1766 en britisk bosetning i Port Egmont på øyene i vest. Dette ble for mye for spanjolene. De sendte marinefartøy til øyene, og franskmennene forlot sin bosetning mot at spanjolene betalte erstatning. Spanjolene overtok den franske bosetningen og ga denne det svært passende navnet Puerto

1. 2 ½ pence-verdien utgitt høsten 1891. | 2. Porto 2 ½ pence provisorium uten påtrykk. | 3. John Byron (1723-1786), malt av Joshua Reynolds i 1759. | 4. John MacBride (1735-1800), malt av Gilbert Stuart i 1788.

Regulær postgang ser ut til å ha kommet i gang rundt 1842. «Regulær postgang» er noe overdrevet, da fartøyer ankom Falklandsøyene bare seks til ti ganger i året.

Soledad (ensomhetens havn). Engelskmennene dro først av sted i juli 1770, men kom snart tilbake med sine orlogsfartøyer. Det som kunne blitt den første Falklandskrigen løste seg ved at Spania og England ble enige om å legge spørsmålet om øyenes tilhørighet til side, og 22. januar 1771 fikk engelskmennene tilbake Port Egmont. Fra 1833 hadde England herredømme over øyene.

Argentinsk sabelrasling

Englands herredømme over Falklandsøyene er etter dette utfordret av flere nasjoner, og særlig aktiv har Argentina vært. Under den siste Falklandskrigen okkuperte Argentina øyene fra 2. april til 14. juni 1982. Det ble slutt på okkupasjonen, militærjuntaen i Buenos Aires falt og i 1989 ble relativt normale diplomatiske forbindelser mellom Argentina og England gjenopprettet. Sommeren 1999 ble det

undertegnet en avtale som skulle «reducere spenningene» mellom de to land, men ettertiden har vist at spenningene langt fra er over.

Falklandsøyene fikk en ny konstitusjon med økt selvbestemmelse 1. januar 2009, men Argentinas protester ble kraftige da oljeriggen «Ocean Guardian» begynte boring etter olje utenfor Falklandsøyene i februar 2010. Protestene ble foranledningen til en folkeavstemning i mars 2013. Det ble avgitt 1.517 stemmer, som utgjorde 91,94 prosent av de stemmeberettigede. Én stemme var blank, og bare tre stemte mot at Falklandsøyene skulle tilhøre England. Trolig ønsket disse i stedet en fullstendig uavhengighet.

Tilfeldig postgang

I begynnelsen ble post til og fra Falklandsøyene fraktet på skip

med tilfeldige anløp. Det tidligste brevet vi kjenner fra øyene er datert 15. februar 1800. Regulær postgang ser ut til å ha kommet i gang rundt 1842. «Regulær postgang» er noe overdrevet, da fartøyer ankom Falklandsøyene bare seks til ti ganger i året. Flere rederier hadde kontrakt om postbefordringen, og fra 1852 begynte skipstrafikk med anløp hver annen måned.

Panamakanalen

Fra 1880 ble postbefordring obligatorisk for alle fartøyer som anløp Port Stanley, og fra 1885 ble denne byen administrasjonssenter. I tillegg ble det opprettet kontrakt om postbefordring med «Deutsche Dampfschiffahrtsgesellschaft KOSMOS», som trafikkerte ruten mellom Hamburg og Callao i Peru. I 1900 ble det inngått kontrakt om posttransport med Pacific Steam Navigation Company, og dette

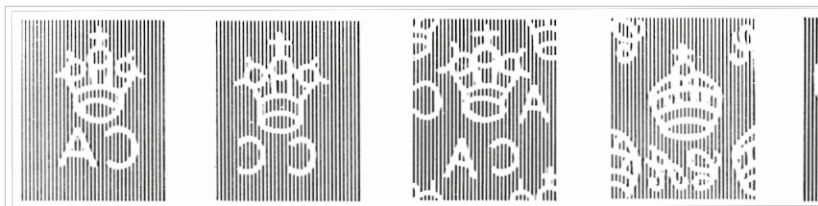

Med lokalt laget stempel "WAR STAMP". Blokken har dobbelt overtrykk, det ene i fargeløst trykk.

KRIGSSKATT

WAR STAMP: Under første verdenskrig ble sendinger fra Falklandsøyene ilagt en særskilt krigsskatt. Betalingen av denne ble kvittert med frimerker som var stemplet "WAR STAMP". Overtrykket ble laget lokalt med svært primitive metoder, og ga som vanlig i slike tilfeller en rekke varianter, deriblant forskjellige former for dobbelt overtrykk.

1. Øyenes to første høyverdier. |
2. Vannmerkene på Falklandsøyenes frimerker er avgjørende for identifiseringen av de ulike utgavene. |
3. Markering av Kong Georg Vs sølvjubileum 1935.

Skulle ha vært fartøyet "H.M.S. Kent" men ble "M.S. Glasgow".

FEIL FARTØY

FEILTRYKK: I 1964 ble 50 års-jubileet for slaget om øyene i 1914 markert med en fire merkers frimerkeserie. På verdien 2 ½ pence fantes «H.M.S. Glasgow», mens verdien 6 pence viste «H.M.S. Kent». Den kanadiske samleren R.E. Beck fortalte i 1970 at i serien han hadde, gjenga begge verdiene «H.M.S. Glasgow». Man tror at et feiltrykt ark med 60 merker ble eksportert til USA. Til nå er 15 av disse funnet, og teoretisk er det fortsatt mulig å finne ytterligere 45 kostbare feiltrykk.

rederiet sørget for Falklandsøyenes utenriks postforbindelser helt til 1914. Da ble Panama-kanalen åpnet, og man måtte ikke seile via Falklandsøyene og Kapp Horn for å komme fra Atlanteren til Stillehavet. Regulære postforbindelser til Falklandsøyene ble først gjenopprettet i 1927.

Portostempel

I 1861 fikk Falklandsøyene sin første postmester, og fra 17. juli samme år ble det mulig å sende post fra øyene med forhåndsbetalt porto. For å informere om portobetalingen ble det fra 1869 brukt et lite, rektangulært stempel med teksten «FALKLAND/PAID/ISLANDS». Den tidligste bruken av stempelet er på et rekommandert brev fra guvernør Robinson til en bank i London. På brevet finnes også et stempel fra Falklandsøyene med dato 4. januar 1869. Det var ikke alltid det lille

portostempelet syntes så godt, og 1876 tok de i bruk et større, rundt portostempel.

Frimerker

Det nye portostempelet fikk en kort brukstid. Allerede 19. juni 1878 ble de første frimerkene utgitt for Falklandsøyene tatt i bruk. Først kom verdiene 1 penny lilla-brun og 6 pence blågrønn, og deretter fulgte verdien 1 shilling lys brun. I september året etter ble verdien 4 pence grå utgitt. Disse utgavene viste dronning Victorias profil i en stående oval. Samme utforming ble brukt uforandret frem til 1929, med både Kong Edward VII og Kong George V som motiv. Alle verdier finnes med et stort antall trykninger og fargenyanser.

Provisorier 1891

1. januar 1891 ble brevportoen til det engelske imperiet redusert fra 4 pence til 2 ½ pence. Dette

ga mange utfordringer rundt om i verden, også på Falklandsøyene. Her fantes ingen merker pålydende ½ eller 2 ½ pence, og i første omgang ble det tillatt å bruke diagonalt halverte 1 penny-merker. En måneds tid etter begynte man å bruke et lite svart stempel «½ d» som ble påført to ganger på hvert 1 penny-merke slik at diagonalt halverte frimerker hadde et stempel hver. Dette ga mange varianter. I mai 1891 kom en ny frimerkeserie med i alt 8 verdier, og blant disse fantes både ½ og 2 ½ pence, og halve frimerker kunne dermed forbyes fra 1892.

Frimerkeserien var i bruk til 1902, og ble supplert i 1898 med høyverdiene 2 shilling 6 pence og 5 shilling.

Jubileum

I årene 1929-37 fikk frimerkene ny utforming. Nå kom også jubileumsmerkene, og allerede i 1933 ble 100 år med britisk administrasjon markert med hele 12 verdier som hører med blant de vakreste som er utgitt i imperiet. I 1935 knyttet man seg til de såkalte «omnibus-utgavene» for imperiets land med markeringen av Kong Georg Vs sølvjubileum.

ØRN GRAHM

er utdannet jurist, og er lidenskapelig interessert i frimerker. Han skriver om frimerker både i Norge og Norden, og hans artikler er også etterspurt i den engelskspråklige delen av frimerkeverdenen.

FRIMERKEJUBILEUM

1. mars var det 175 år siden de første frimerkene fra Sveits ble utgitt. Begivenheten ble feiret med en frimerkeutgivelse som viser de to første frimerkene fra 1843.

Londons Mail Rail

Under bakken i London sentrum går det et eget posttog.

UNDERJORDISK. På begynnelsen av 1900-tallet var trafikken i London så tett at myndighetene begynte utredningen av en egen jernbane for transport av post under bakken. Den skulle gå mellom øst og vest i London, med stasjoner ved åtte av byens postkontorer. Første verdenskrig forsinket byggingen, og først til juletrafikken i 1927 stod banen ferdig. Hovedlinjen ligger ca. 21 meter under bakken med stigning før hver stasjon, som hjelper til med både nedbremsing og akselerasjon.

Driften

På 90-tallet ble et eget datasystem tatt i bruk slik at man kunne kjøre togene fra ett kontrollrom. Ved nedleggningen i 2003 bestod linjen av fire stasjoner; Paddington, Western Delivery Office, Mount Pleasant og East District Office. I dag er banen drevet av The Postal Museum, som tilbyr turer på deler av strekningen.

KONTROVERSIELT

Årets påskefrimerke fra Vatikanet er basert på et maleri av den spanske maleren Raúl Berzosa. Det tyske nettstedet katolisch.de mener motivet er overfladisk, og at den gjennomtrente utgaven av Jesus er mer egnet til å få pikehjerter til å slå sterkere enn til å minne om påskens budskap.

Frimerkeutstilling i Oslo

Fredag 5. og lørdag 6. oktober holdes frimerkeutstillingen FILOS 2018 i Oslo.

FILOS 2018: Utstillingen vil vise både postkort og frimerker. Konkurransklassene omfatter både hjemstedsamlinger, luftpost, romfart, motiv og åpen klasse, hvor det ved siden av frimerker også vises andre gjenstander. Utstillingen er et samarbeid mellom Oslo filatelistklubb og Sentrum filatelistklubb.

Du kan møte frimerkehandlere og frimerkesamlere hvor du kan kjøpe, selge og bytte frimerker og postkort. For barna vil det være en «rotekasse», hvor de kan plukke frimerker så mye de vil.

Frimerkets dag

Lørdag 6. oktober er Frimerkets Dag. Denne dagen utgir Posten frimerket «Postnummer 50 år». Det vil være utstillingsstempler hver dag og Posten vil ha egen salgsstand.

Utstillingen er i Håndverkeren i Rosenkrantz´gate 7 (ved siden av Det Norske Teatret).

Åpningstidene er:

Fredag 5.10: 14-19

Lørdag 6.10: 11-16

Sett av datoene allerede nå.

Velkommen til Håndverkeren!

Frimerkeutstillinger

Våren 2018 deltok Posten Norge på to frimerkeutstillinger:

- 3.-5. mai: Internasjonale Briefmarkenbörse, Essen, Tyskland
- 8.-10. juni: Nordia 2018, Gardabær, Island

Temaet for utstillingskortene er bilder fra den populære fotodelingstjenesten Instagram. Kortene er stemplet med et eget utstillingsstempel og frankert med et personlig frimerke. Motivet på frimerket er såkalte emneknagger («hashtags») som krytter utstillingsbyen, Posten og frimerkene sammen. De mange bildene på kortene kommer fra nettopp disse byene. Abonnenter på utstillingskort og personlige frimerker får disse tilsendt i leveransen 10. juni.

Essen
 #BriefmarkenMesse Essen
 #Stamps #frimerker #post
 #collecting #briefmarken

Gardabær
 #Nordia2018 #gardabær
 #iceland #island #stamp
 #frimerker #collecting
 #frimerketjenesten #post
 #postennorge

Pris pr frimerke: kr 22,50
 Pris pr kort: kr 27

Nytrykk

Verdien 5 kr i serien med Posthornfrimerker (NK 1454) er kommet i nytt opplag, og gis for første gang ut i den nye arktypen med 50 selvklebende frimerker. Første bruksdato var 05.04.2018. De nye arkene er ikke påført trykningsdato. Abonnenter på nytrykk og ark-topper får frimerkene tilsendt ved abonnementsleveransen 15. juni.

Frimerke: 5,- Arktopp: 25,-